

Mjór er
mikils vísir

Um blómgun,
fræproska og
sáningu birkis

Fyrri hluti:

Blómgun og fræþroski

(af ástarlífi birkis og ávöxtum þess)

✓ Blómbrumin myndast
árið áður en þau
springa út

✓ Vísar að karlreklum
fara að sjást
síðsumars

Þeir eru fyrst grænleitir
en verða síðan brúnir.

Fyrri hluti: Blómgun og fræþroski

- ✓ Vísar að karlreklum fara að sjást síðsumars

Þeir eru fyrst grænleitir en verða síðan brúnir.

Birkið blómgast í maí-júní

Óútsprungnir
karlreklar

Karlrekill sem byrjaður
er að opnast

Útsprunginn
karlrekill

Frjókorn birkisins
dreifast með vindi

Kvenreklarnir sjást ekki
fyrr en brumin springa
út að vori

Eftir blómgunina falla karlreklarnir af trjánum
en kvenreklarnir stækka og þroskast yfir sumarið

Kvenreklar

Útsprungnir
karlreklar

Kvenreklar á birki í júnílok

Reklar á birki í september

Fullproskað birkifræ

3-4 mm

Síðari hluti: Söfnun og sáning birkifræs

Söfnun birkifræs

HVENÆR?

- ✓ sept. - nóv.
- ✓ í þurru veðri

Söfnun birkifræs

Reklarnir eru tíndir í
heilu lagi

✓ Áríðandi er að þurrka fræið sem fyrst
(t.d. með því að breiða úr því við stofuhita)

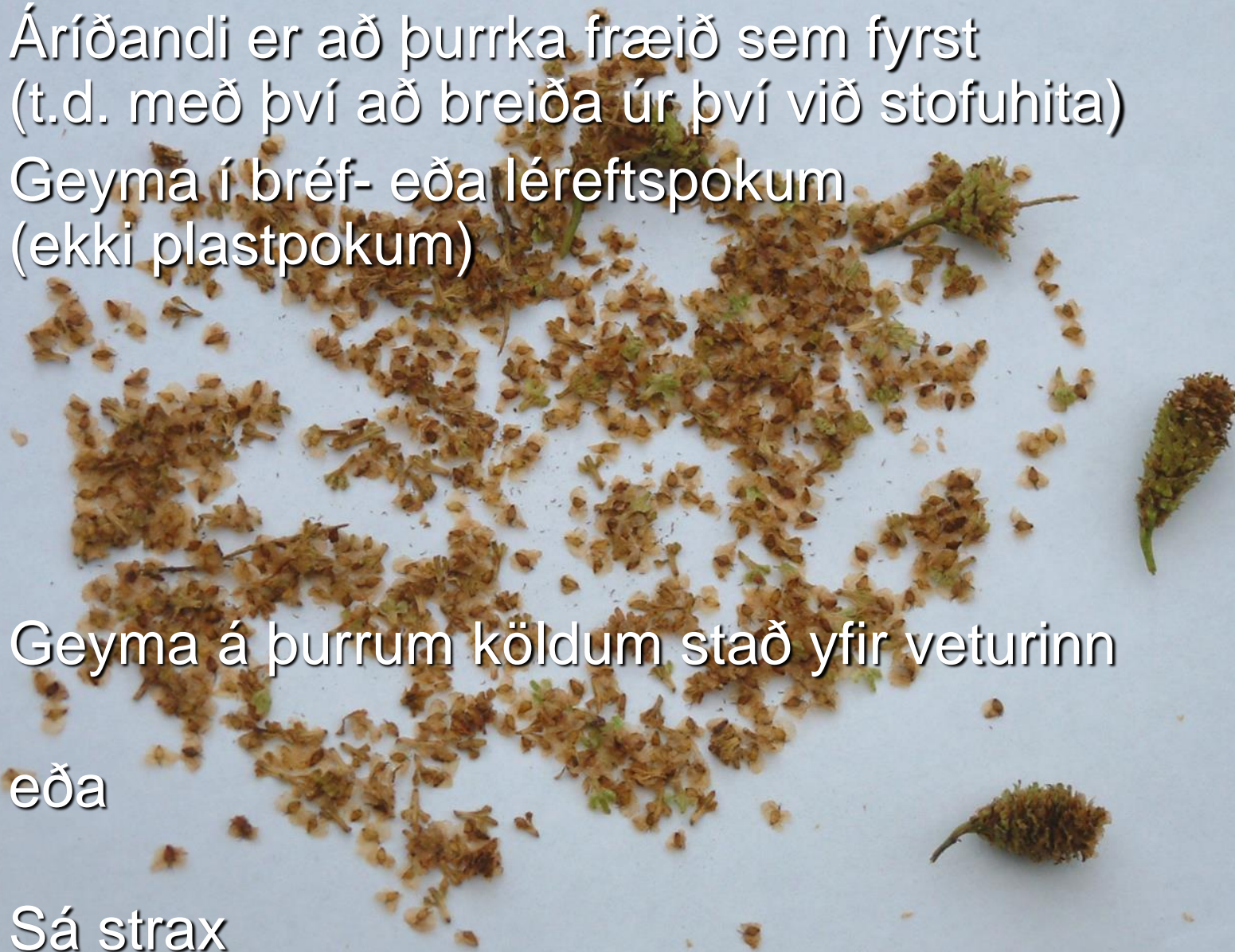
✓ Geyma í bréf- eða léreftspokum
(ekki plastpokum)

✓ Geyma á þurrum köldum stað yfir veturinn

eða

✓ Sá strax

✓

Sáning birkifræs

HVENÆR?

✓ að hausti eða
snemma vors

Sáning birkifræs

HVERNIG?

- ✓ Á yfirborð
- ✓ Þjappa niður, t.d. með því að ganga yfir svæðið
- ✓ Lítið á hvern blett

Sáning birkifræs

Nýspíraðar
kímplöntur

Landval er afar mikilvægt!!

Hentug sáningarsvæði

- ✓ hálfgróin holt
- ✓ hálfgrónar skriður

Hálfgrónir melar

Landgræðslusáningar þar sem gróður er tekinn að gisna

Svæði þar sem gróður-svörður hefur rofnað vegna beitar

... og annað hálfgróið land með
stöðugu jarðvegsyfirborði

Óhentug sáningarsvæði

Þéttar lúpínubreiður

Algrónir móar

Algróið graslendi

8/9/2000

Þykkar mosapembur

.... og annað algróið land með þéttum gróðri

Þar má þó skapa skilyrði fyrir landnám birkis með því að rjúfa gróðurlagið:

- rista ofan af landinu
- reyta mosa og annan gróður af blettum
- “jarðvinnsla” með hrossum og öðrum beitardýrum

Óhentug sáningarsvæði

Vikrar

Óstöðugir moldarmelar

Óstöðugir sandmelar

... og annað lítt gróið land þar sem er sandfok, frostlyfting eða aðrar aðstæður sem gera smáplöntum erfitt fyrir

Þar má þó skapa skilyrði fyrir landnám birkis með:

- takmarkaðri uppgræðslu
- áburðargjöf
- og öðrum aðgerðum er auka frjósemi og stöðugleika jarðvegsyfirborðsins

Fræplönturnar eru afar smáar til
að byrja með

Ung kímplanta

.. en mjór er mikils vísir

Samantekt: Ása L. Aradóttir

Myndir tóku:

- Ása L. Aradóttir
- Ólafur Arnalds
- Kristín Svavarsdóttir
- Anne Bau
og fleiri

Landgræðsla ríkisins 2001

